

رویکرد های حقوقی غرب در رویارویی با فن آوریهای کمک باروری پیشرفته ونقش وکارکرد والدین قانونی

مسعود شهبازی¹، کبری خاجوی شجاعی²

1. فوق لیسانس حقوق ، گرایش مالکیت فکری ، دانشگاه تهران

2. گروه بهداشت و پزشکی اجتماعی، مامایی، بهداشت مادر و کودک، دانشکده پزشکی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران.

*آدرس الکترونیکی: Email:prskhajavi@yahoo.com

مقدمه: فن آوری های کمک باروری (ARTs) در حال حاضر میلیون ها نفر زوج نابارور را درسراسردنیا درمان کرده است. اما انفجار وتزاید این فن آوری با شکستن جنبه های سنتی مقام والدین عمیق ترین مفاهیم والدی غرب را به چالش کشانیده است. این مقاله به تبیین پدر ومادر قانونی؛ ناشی از این فن آوریهای و حقوق آنها در غرب می پردازد.

روش ها: این مقاله مروری بوده وبا جستجو در بانک های اطلاعاتی و سایت های اینترنتی انجام شد و مقالات به دست آمده ی قابل قبول، به طور کامل و سیستمیک مرور گردیدند.

یافته ها: پیشرفت های علمی در تکنولوژی تولید مثل،مانند انتقال هسته ای سلول سوماتیک ("SCNT") و تکنولوژی سلول بنیادی الگوی پدر ومادری سنتی را به چالش کشیده اند.برای مثال این تکنولوژی های پیشرفته می توانند این امر را ممکن سازند که دو زن یک نوزاد را بدون مشارکت ژنتیکی هیچ مردی به وجود آورند یا 6 پدر ومادر همگی در ایجاد یک نوزاد سهیم باشند.لذا سؤالی در باره وضعیت حقوقی شریک های دخیل در ایجاد ومراقبت از کودک را مطرح کرده اند. در پاسخ به این پرسش ها ،علما ودادگاههای غرب والدین قانونی را در متن فنآوریهای تولید مثل،برحسب 5 پارادایم بررسی کرده اند:ژنتیک،نیت یا قصد قبلی،حاملگی،فرض زناشویی وکارکرد گرایبی.آنچه مبنای این پارادایم ها را ایجاد می کند این تشخیص است که پدر ومادری یک مفهوم یگانه و مطلق نیست.

بحث ونتیجه گیری:در برخی از جوامع غربی که مذهب وعقاید دینی در حاشیه زندگی قرار گرفته وخواست انسانها فراتر از هر عقیده وسنتی است ، فن آوریهای کمک باروری پیشرفته سبب تغییر در مفهوم والد شده ولذا حقوق که خود در ایجاد چنین وضعیتی دخیل است ناچار از ایجاد قوانین مدنی جدید در این زمینه می باشد تا حقوق افراد ذینفع را تعریف وحفظ نماید.

کلمات کلیدی: فن آوریهای کمک باروری، والدین قانونی، رویکرد های حقوقی

Western legal approaches dealing with assisted reproductive technologies, advanced functionality and role of the legal parents.

Masoud shahbazi¹, kobra khajavi shojaie²

1. Master's degree in law, intellectual property orientation, Tehran University

2. Department of Health and Community Medicine, Nursing, Maternal and Child Health, Faculty of Medicine, Shahed University, Tehran, Iran.

*Email: prskhajavi@yahoo.com

Introduction: Assisted reproductive technologies (ART) are currently commonplace technologies that have successfully treated millions of infertile couples the over the world. However, the explosion and increase of this technology with breaking the traditional parenthood attribute bring deepest West concepts of the parent to challenge. This article will explain the legal parents, due to these technologies and their rights in the West.

Methods: This article is systematic review and has been searched in the databases websites. The obtained acceptable articles were fully and systematically reviewed.

Results: Scientific advances in reproductive technology, such as somatic cell nuclear transfer ("SCNT") and stem cell technology have challenged traditional patterns of parenthood. For instance, these advanced technologies could allow two women to create a child without any male genetic contribution or six parents to all contribute genetically to the creation of a child. In addition to implicating complex ethical and social considerations, ARTs raise questions about the legal status of various participants in the creation and subsequent care of a child. In addressing these questions, scholars and the courts have viewed legal parenthood in the context of ARTs in terms of five paradigms—genetics, intent, gestation, the marital presumption, and functionalism.

Conclusion: In some societies where religion and religious beliefs have less importance than demands of human beings, advanced assisted reproductive technology has changed the concept of parent, therefore law that has effect on the creation of such a situation should form new civil rules to define and maintain the rights of beneficiaries.

Keywords: Assisted reproductive technologies, legal parents, legal approach